Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Вучэбна-метадычнае аб’яднанне вышэйшых навучальных устаноў
Рэспублікі Беларусь па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Першы намеснік Міністра адукацыі
Рэспублікі Беларусь
__________________ А.І.Жук
―__” _____________2010 г.
Рэгістрацыйны №-ТД- ___/ тып.

ГІСТОРЫЯ ФАЛЬКЛАРЫСТЫКІ

Тыпавая вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў
па спецыяльнасці 1-18 01 01 Народная творчасць (па напрамках)
напрамку 1-18 01 01-05 Фальклор

УЗГОДНЕНА
Начальнік упраўлення
навучальных устаноў і кадраў
Міністэрства культуры
Рэспублікі Беларусь
______________Н.Ю.Шмакава
―__” __________2011 г.

УЗГОДНЕНА
Начальнік упраўлення
вышэйшай і сярэдняй
спецыяльнай адукацыі
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
_____________ Ю.І.Міксюк
―__” ___________2011 г.

Старшыня Вучэбна-метадычнага
аб’яднання вышэйшых
навучальных устаноў
Рэспублікі Беларусь
па адукацыі ў галіне
культуры і мастацтваў
______________ Б.У.Святлоў
―__” ___________2011 г.

Рэктар дзяржаўнай
установы адукацыі
―Рэспубліканскі інстытут
вышэйшай школы”
____________ М.І.Дзямчук
―__” ___________2011 г.

Эксперт-нормакантралёр
____
―__” ___________2011 г.

Мінск 2011

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Складальнік

А.А.Гулак, старшы выкладчык кафедры этналогіі і фальклору ўстановы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў”

Рэцэнзенты:

кафедра этналогіі і фалькларыстыкі ўстановы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя М.Танка”;

І.В. Казакова, прафесар кафедры беларускай літаратуры і культуры ўстановы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны універсітэт”, доктар філалагічных навук

Рэкамендавана да зацвярджэння ў якасці тыпавой:

кафедрай этналогіі і фальклору ўстановы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол № ад 2011г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі ―Беларускі дзяржаўны універсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол № ад 2011 г.);

навукова-метадычным саветам па народнай творчасці (па напрамках) Вучэбна-метадычнага аб'яднання ВНУ Рэспублікі Беларусь па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў (пратакол № ад 2011 г.)

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Адказны за рэдакцыю *В.Б.Кудласевіч*

Адказны за выпуск *А.А.Гулак*

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Дысцыпліна ―Гісторыя фалькларыстыкі” садзейнічае глыбокаму засваенню студэнтамі ўсяго комплексу тэарэтычных і практычных ведаў у галіне фалькларыстыкі. Яна дазваляе сістэматызаваць тэарэтычныя і практычныя навуковыя веды, накопленыя фалькларыстыкай на працягу яе гістарычнага развіцця, сфарміраваць уяўленне пра гістарычнае развіццё фальклору, яго жанрава-відавы склад, ідэйна-тэматычны змест і паэтыку, асаблівасці генезісу і развіцця сістэмы родаў, відаў і жанраў, асэнсаваць асноўныя кірункі збірання, публікацыі і даследавання вусна-паэтычнай творчасці ў працах айчынных і замежных нарадазнаўцаў, сфарміраваць уяўленне пра найбольш значныя крыніцы і тэарэтычныя працы па фалькларыстыцы.

Выкладанне гісторыі фалькларыстыкі базіруецца на ведах, атрыманых студэнтамі пры вывучэнні філасофіі і гістарычных дысцыплін. Гэта дае магчымасць сістэмнага засваення і комплекснага ўсведамлення працэсу развіцця навукі аб фальклоры.

Мэты вывучэння раздзела:

– узбагаціць будучага спецыяліста ў галіне беларускай народнай культуры ведамі па гістарыяграфіі фальклору, ведамі пра спецыфіку яго збірання і вывучэння, абумоўленую яго унікальнай і самабытнай прыродай;

– сфарміраваць у будучых спецыялістаў ў галіне беларускай народнай культуры разуменне ролі асобы дзеяча культуры ў зберагатнні, даследаванні і трансляцыі фальклору.

Задачы вывучэння раздзела:

– ажыццявіць тэарэтычнае і практычнае азнаямленне студэнтаў з помнікамі фалькларыстыкі;

– забяспечыць засваенне студэнтамі асноўных паняццяў і тэрмінаў фалькларыстычнай навукі, азнаямленне з асноўнымі школамі і кірункамі фалькларыстыкі, метадамі фалькларыстычнага даследавання;

– сфарміраваць асновы даследчыцкай культуры студэнта, закласці тэарэтычную базу для развіцця і эфектыўнага прымянення даследчыцкіх навыкаў будучага спецыяліста ў галіне беларускай народнай культуры.

У выніку вывучэння дысцыпліны ―Гісторыя фалькларыстыкі” ў поўным аб'ёме студэнты павінны *ведаць*:

– сацыяльныя і гісторыка-культурныя перадумовы ўзнікнення навукі аб фальклоры, ролю пэўных дзеячоў, навуковых і грамадскіх установаў у яе фарміраванні;

– асноўныя кірункі збірання, публікацыі і вывучэння вусна-паэтычнай творчасці;

– агульнатэарэтычныя пытанні фалькларыстыкі, этапы яе развіцця, асноўных прадстаўнікоў і іх працы;

– асаблівасці тэарэтычнага асэнсавання фальклору на розных этапах

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

развіцця навукі і сучасныя праблемы фалькларыстыкі.

Студэнты павінны *умець*:

- прымяняць свае веды ў кантэксце сваёй прафесійнай дзейнасці;
- аналізаваць з’явы традыцыйнай духоўнай культуры з улікам набытых ведаў;
- карыстацца навуковай і даведачнай літаратурай па пытаннях гісторыі фалькларыстыкі і звязаных з ёй дысцыплін.

Метады і тэхналогіі навучання

У ліку эфектыўных педагагічных метадаў і тэхналогій навучання, якія садзейнічаюць набыццю студэнтамі ведаў у галіне гісторыі фалькларыстыкі і фарміраванню ў іх вопыту самастойнага вырашэння разнастайных задач, вылучаюцца наступныя:

- тэхналогіі вучэбна-даследчыцкай дзейнасці;
- праектныя тэхналогіі;
- метад гістарыяграфічнага даследавання;
- метад тэксталагічнага аналізу прац XIX – пачатку XX ст.

Арганізацыя самастойнай работы студэнтаў павінна развівацца ў наступных кірунках:

- азнаямленне з навуковай, хрэстаматыйнай літаратурай (веданне тэкстаў першакрыніц);
- выкананне гістарыяграфічных даследаванняў;
- падрыхтоўка вусных паведамленняў і прэзентацый.

Дысцыпліна ―Гісторыя фалькларыстыкі” разлічана на 228 аўдыторных гадзін, у тым ліку 122 гадзіны лекцыйныя, 22 – семінарскіх і 84 практычных заняткаў. Праграма прадугледжвае формы кантролю ведаў студэнтаў – залікі і экзамены.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Назвы частак і тэм		Колькасць гадзін			
		усяго	лек-цыі	сем. зан.	практ. зан.
III семестр					
Уводзіны. Прадмет і задачы дысцыпліны		2	2		
Частка I. Тэарэтычныя асновы курса “Гісторыя фалькларыстыкі”					
Тэма 1.	Гісторыя фалькларыстыкі як навуковая дысцыпліна	2	2		
Тэма 2.	Перыядызацыя беларускай фалькларыстыкі	6	2	4	
Частка II. Навуковыя школы ў фалькларыстыцы					
Тэма 3.	Перадумовы ўзнікнення фалькларыстычнай навукі	2	2		
Тэма 4.	Міфалагічная школа	8	2	6	
Тэма 5.	Міграцыйная школа	4	4	2	
Тэма 6.	Антрапалагічная школа	8	4	2	
Тэма 7.	Тэорыя саманараджэння сюжэтаў	2	2	2	
Тэма 8.	Гістарычная школа	2	2	2	
Тэма 9.	Структуралізм	2	2		
IV СЕМЕСТР					
Частка III. Станаўленне і развіццё беларускай фалькларыстыкі					
Тэма 10.	Помнікі старажытнай літаратуры як крыніца фалькларыстычнага вывучэння	4	2		
Тэма 11.	Помнікі гістарычна-мемуарнай літаратуры як крыніца фалькларыстычнага вывучэння	4	2		
Тэма 12.	Развіццё сістэматычнай збіральніцкай і даследчай працы ў пачатку 19 ст.	4	2	6	
Тэма 13.	Збіранне і вывучэнне фальклору беларускімі і польскімі дзеячамі культуры ў сярэдзіне 19 ст.	8	4	4	
Тэма 14.	Навукова-арганізацыйная дзейнасць Рускага геаграфічнага таварыства	2	2		
Тэма 15.	Фальклорна-этнаграфічныя зборнікі 2-й палавіны 19 – пачатку 20 ст.	10	4	6	
V СЕМЕСТР					

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Частка IV. Станаўленне і развіццё беларускай фалькларыстыкі ў 1920-1950-я гг.					
Тэма 16.	Вывучэнне фальклору ў навуковых установах БССР у 1920-30-я гг.	2	2		
Тэма 17.	Характар фалькларыстычных даследаванняў ва ўмовах ідэалагічнага дыктату	8	2	6	
Тэма 18	–Савецкі фальклор”: жанры, тэмы, ідэі	2	2		
Тэма 19.	Вывучэнне фальклору ў кантэксце літаратуразнаўства.	2	2		
VI СЕМЕСТР					
Частка V. Развіццё беларускай фалькларыстыкі ў 1960-1990-я гг.					
Тэма 20.	Этналігвістыка: гісторыя ўзнікнення. Этналінгвістычнае вывучэнне фальклору	6	6		
Тэма 21.	Шматтомнае навуковае выданне БНТ ІМЭФ АН БССР	2	2		
Тэма 22.	Даследаванні жыцця і дзейнасці збіральнікаў беларускага фальклору	10	4	6	
Тэма 23.	Гісторыка-тэарэтычнае вывучэнне беларускага фальклору	8	2	6	
VII СЕМЕСТР					
Частка VI. Фалькларыстыка заходніх і паўднёвых славян					
Тэма 24.	Нарадазнаўства ў замежных славянскіх народаў у канцы 18 – першай палавіне 19 ст.		4	4	
Тэма 25.	Гістрарыяграфія і фалькларыстыка заходніх і паўднёвых славяну другой палавіне 19 – пачатку 20 ст.		4	4	
Тэма 26.	Вывучэнне народнай культуры ў славянскіх сацыялістычных краінах (сярэдзіна 20 ст.)		2	2	
Тэма 27.	Балгарская славістыка і фалькларыстыка		2	2	
Тэма 28.	Польская славістыка і фалькларыстыка		2	2	
Тэма 29.	Развіццё нарадазнаўства ў Югаславіі		2	2	
Тэма 30.	Чэшская і славацкая навука пра народную культуру.		4	2	
VIII СЕМЕСТР					

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Частка VII. Сучасная заходнееўрапейская фалькларыстыка					
Тэма 31.	Сучасныя філасофскія тэорыі міфапаэтычнай творчасці: нямецкая псіхалагічная школа		2	2	
Тэма 32.	Сучасныя філасофскія тэорыі міфапаэтычнай творчасці: сацыялагічная школа		2	2	
Тэма 33.	Сучасныя філасофскія тэорыі міфапаэтычнай творчасці: функцыянальная тэорыя		2		

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Уводзіны. Прадмет і задачы дысцыпліны

Апорныя тэрміны і паняцці: духоўная (нематэрыяльная) культура, вусна-паэтычная творчасць, альбо фальклор (у вузкім значэнні гэтага терміна), традыцыйнасць, калектыўнасць, варыятыўнасць, фальклорныя жанры, паэтыка, фалькларызм, постфальклор. Развіццё навуковых даследаванняў народнай творчасці як прадмет гісторыі фалькларыстыкі.

Задачы гісторыі фалькларыстыкі – даследаванне збірання, выдання і тэарэтычнага асэнсавання ўзораў фальклору, выяўленне гістарычных заканамернасцей развіцця навукі аб фальклоры, вывучэнне ўкладу асобных даследчыкаў і навуковых школ у развіццё і станаўленне навукі аб фальклоры.

Частка I. Тэарэтычныя асновы курса “Гісторыя фалькларыстыкі”

Тэма 1. Гісторыя фалькларыстыкі як навуковая дысцыпліна

Асноўныя напрамкі сучаснай фалькларыстыкі: філалагічны, этналагічны, гісторыка-сацыялагічны, мастацтвазнаўчы, музыказнаўчы, комплексны. Навуковая праблематыка гісторыі фалькларыстыкі. Праблема паходжання фальклору. Праблема навуковай школы. Праблема фіксацыі фальклорных тэкстаў. Праблема тэксталогіі фальклору. Праблема фальклорнай эдыцыі.

Раздзелы фалькларыстыкі: тэорыя фальклору, гісторыя фальклору, гісторыя фальклорных жанраў; гістарыяграфія фалькларыстыкі; арганізацыя і методыка збірання фальклору, сістэматызацыя архіўных фондаў; тэксталогія і прынцыпы выдання фальклору.

Тэма 2. Перыядызацыя беларускай фалькларыстыкі

I. Перыяд ―перадфалькларыстыкі". Асобныя з'явы вуснай народнай творчасці знайшлі адлюстраванне ў помніках старажытнага пісьменства. Адсутнічае тэарэтычнае асэнсаванне фальклору, паняцце аб яго жанрах, відах ды інш. Узоры фальклору выкарыстоўваюцца несістэматычна.

II. Пачатак сістэматычнай збіральніцкай і даследчай працы ў канцы 18 – пач. 19 ст. Пад уплывам еўрапейскага рамантызму на мяжы стагоддзяў у славянскіх краінах абуджаецца цікавасць да гісторыі славян, іх мовы і паэзіі. Ставіцца праблема асэнсавання міфалогіі славян з мэтай даказаць адзінства паходжання славянскіх народаў. Дзеля гэтага ствараюцца гурткі і навуковыя таварыствы. Робяцца спробы напісаць праграмы вывучэння вусна-паэтычнай спадчыны.

III. Фарміраванне беларускай фалькларыстыкі як самастойнай навуковай дысцыпліны ў першай палове 19 ст. Збіранне і вывучэнне беларускага фальклору польскімі і беларускімі даследчыкамі Фалькларыстычныя працы гэтага перыяду каштоўныя багатым фактычным матэрыялам, аднак большая частка яго перакладалася на польскую або рускую мовы, перапрацоўвалася і публікавалася недакладна.

IV. Актывізацыя ў другой палове 19 ст. фалькларыстычнай дзейнасці на навуковай аснове. Распрацоўка спецыяльных праграм, метадычных інструкцый, у якіх змяшчаліся патрабаванні да збіральнікаў, накіраваныя на дакладнасць запісаў, пашпартызацыю ды інш. Шырокі збор і публікацыя фальклорных і этнаграфічных матэрыялаў.

V. Эпоха фундаментальных фалькларыстычных зборнікаў і даследаванняў: канец 19 – пачатак 20 ст. ―Класічная фадбкдарыстыка": найвялікшыя здабыткі, багаты тэарэтычны задзел.

VI. Развіццё беларускай фалькларыстыкі ў навуковых установах БССР. Вялікае значэнне дзейнасці першай шматгаліновай навукова-даследчай установы БССР – Інстытута беларускай культуры. Ідэалагічны дыктат. Звужэнне метадалагічнай базы. Сацыялагічны (марксісцкі) метад. **С**тварэнне Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН Беларусі — навуковага цэнтра ў галіне фалькларыстыкі. Публікацыя першых навучальных дапаможнікаў і падручнікаў па фальклору для ВНУ. Фундаментальныя выданні па фальклору і этнаграфіі беларусаў.

VII. Развіццё беларускай фалькларыстыкі ў 1990-я гг. – пач. 21 ст. Вывучэнне з'яў народнай культуры сумежжы фалькларыстыкі, лінгвістыкі, гісторыі літаратуры і этнаграфіі як сінтэз традыцыйна-фалькларыстычных падыходаў з метадалогіяй культурнай антрапалогіі, лінгвістыкі, семіётыкі.

Частка II. Навуковыя школы ў фалькларыстыцы

Тэма 3. Перадумовы ўзнікнення фалькларыстычнай навукі

Вопыт збірання фальклорных твораў і апрацоўка іх у творчасці пісьменнікаў, драматургаў, кампазітараў розных краін як перадумова

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ўзнікнення фалькларыстычнай навукі. Дзейнасць асветнікаў 18 ст. у Еўропе як як фактар узнікнення навуковага інтарэсу да фальклору. Узнікненне ў рэчышчы рамантызму першага кірунку ў фалькларыстыцы і літаратуразнаўстве — міфалагічнай школы.

Тэма 4. Міфалагічная школа

Рамантычная эстэтыка Ф. Шэлінга і бр. Шлегелей як філасофская аснова міфалагічнай школы. Трактоўка міфалогіі як натуральнай рэлігіі. Працы бр. Грым («Немецкая мифология», 1835). Тэорыя аб фальклоры як бессвядомай і безасабовай творчасці «народнай душы». Метад параўнальнага вывучэння фальклору. Міфалагічная школа ў краінах Еўропы: Германія (А. Кун, В. Шварц. В. Манхарт), Англія (М. Мюллер, Дж. Кокс), Італія (А. де Губернаціс), Францыя (М. Брэаль), Расія (А. Афанасьеў, Ф. Буслаеў, А. Мілер). Вывучэнне міфаў у працах Ф. Буслаева («Исторические очерки русской народной словесности и искусства», 1861). «Поэтические воззрения славян на природу» (1866—69) А. Афанасьева. Уплыў міфалагічнай школы на вывучэнне міфалогіі, збіранне фальклору ўсходніх славян, на развіццё тэарэтычнага вывучэння міфалогіі, фальклору і літаратуры. Прадстаўнікі міфалагічнай школы ў беларускай фальклырыстыцы: П. Шпілеўскі, А. Кіркор, П. Шэйн і інш.

Тэма 5. Міграцыйная школа

Міграцыйная школа (тэорыя запазычання, тэорыя «вандроўных сюжетаў»). Навуковыя здабыткі Т. Бенфея як ідэйная аснова тэорыі. Тлумачэнне падабенства фальклору розных народаў пашырэннем – міграцыяй – паэтычных твораў. Прызнанне тэорыі ў эпоху ўмацавання культурных сувязей (2-я палавіна 19 ст.). Прыхільнікі міграцынай тэорыі – А. Пыпін, У. Стасаў, В. Мілер (90-я гг.) і інш. Увядзенне ў навуковы зварот значнай колькасці тэкставага матэрыялу. Фармальна-структурныя параўнанні сюжэтаў і матываў як стрымліваючы фактар развіцця тэорыі. Ігнараванне нацыянальнай і канкрэтна-гістарычнай спецыфікі фальклору.

Тэма 6. Антрапалагічная школа

Антрапалагічная (этнаграфічная) школа. Фарміраванне ў сярэдзіне 19 ст. на аснове ідэй эвалюцыянізму. „Ідэнтычнасць чалавечага мыслення” ў кантэксце антрапалагічнай школы. Адыход ад філалагічнага падыходу пры аналізе першабытнай міфалогіі. Гіпотэзы пра анімізм, татэмізм, магію. Трактоўка тэорыі міфа як прадукта пазнавальнай дзейнасці людзей. Буйнейшыя прадстаўнікі антрапалагічнай школы: Дж. Фрэзер, Э.-Б. Тэйлар (Англія), В. Манхарт, Г. Узенер (Германія) і інш.

Тэма 7. Тэорыя саманараджэння сюжэтаў

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

У межах антрапалагічнай школы ў Англіі ўзнікае «тэорыя саманараджэння сюжэтаў», ці этнаграфічная тэорыя. Пашырэнне яе ў сусветнай навуцы да пачатку 20 ст. Заснавальнікі тэорыі саманараджэння сюжэтаў — Э. Тайлор і А. Ланг. Тлумачэнне сходных з'яў у міфалогіі і фальклоры розных народаў агульнасцю псіхічных законаў і заканамернасцей духоўнай творчасці для ўсяго чалавецтва. Увядзенне ў фалькларыстыку паняцця «перажыткаў» (survivals) для абазначэння імі элементаў «першабытнай культуры». Тэндэнцыя да архаізацыі фальклору. «Тэорыя саманараджэння сюжэтаў» як адно з найвышэйшых дасягненняў фалькларыстыкі 19 ст.

Тэма 8. Гістарычная школа

Гістарычная школа як адзін з найбольш уплывовых кірункаў у рускай фалькларыстыцы канца 19 – пачатку 20 ст. Тлумачэнне генезісу і семантыкі вусна-паэтычных твораў гістарычнымі рэаліямі. Вывучэнне помнікаў стражытнарускай пісьменнасці, былін, гістарычных песень, стварэнне гістарычнай геаграфіі рускага этнасу. Праблема "Фальклор і рэчаіснасць" як цэнтральная праблема ў разуменні мастацкай сутнасці фальклору, спецыфікі і лёсу яго асобных жанраў. Розныя погляды на праблему суадносін фальклору і гісторыі: У. Проп, Д. Ліхачоў, Б. Пуцілаў, Б. Рыбакоў і інш.

Тэма 9. Структуралізм

Структуралізм як самая ўплывовая ідэйная плынь у гуманітарыстыцы 20 ст. Узнікненне структуралізма пад уплывам лінгвістыкі, семіётыкі, логікі, этналогіі. К. Леві-Строс – заснавальнік структуралізму, этнограф, сацыёлаг, культуролаг, даследчык міфалогіі і фальклору. Рэлятывісцкія трактоўкі К. Леві-Стросам культур архаічных ці традыцыйных грамадстваў. Вывучэнне славеснага мастацтва як знакавай сістэмы, элементы якой здольны да інтэграцыі і трансфармацыі. Паняцце «бінарных апазіцый». Даследаванні М. Бахціна, У. Пропа («Морфология сказки», 1928). Працы Ю. Лотмана, Е. Меляцінскага, У. Тапарова, Б. Успенскага і інш.

Частка III.
Станаўленне і развіццё беларускай фалькларыстыкі
Тэма 10. Помнікі старажытнай літаратуры як крыніца фалькларыстычнага вывучэння

Першыя звесткі пра славянскі фальклор у летапісах і старажытнай літаратуры. Элементы традыцыйнай культуры ў павучаннях Еўфрасінні Полацкай (12 ст.), прытчах і малітвах Кірылы Тураўскага (12 ст.). Пісьмовыя звесткі пра беларускую народную творчасць у летапісах і хроніках 14-16 ст.: ―Баркалабаўскі летапіс”, ―Аповесць мінулых гадоў”. Народная творчасць у свецкай літаратуры эпохі Адраджэння. Фальклорная паэтыка твора славянскага паэта-лацініста М. Гусоўскага ―Песня пра зубра” (16 ст.). Стыхія народнай творчасці ў прадмовах і пасляслоўях Ф. Скарыны

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

(15-16 ст.).

Тэма 11. Помнікі гістарычна-мемуарнай літаратуры як крыніца фалькларыстычнага вывучэння

Фальклор у летапісах, "водпісах", "дыярушах" і іншых старажытных матэрыялах і дакументах. Народная парэміялогія і фальклорная паэтыка ў помніках гістарычна-мемуарнай літаратуры: «Дзённік люблінскага сейма 1569 года», «Лісты» Ф. Кміты-Чарнабыльскага, «Дзённік» Ф. Еўлашэўскага. Публікацыі заходнееўрапейцаў пра Беларусь. Працы пісьменнікаў-краязнаўцаў другой палавіны 16 - першай палавіны 17 ст. Беларускія сямейныя абрады і ўзоры пахавальнага галашэння ў працы Я. Ласіцкага «Пра рэлігію, ахвярапрынашэнні, вясельныя і пахавальныя абрады русінаў, маскавітаў і татар» (1582). Уплыў беларускай вусна-паэтычнай творчасці на спадчыну С. Полацкага. С. Рысінскі – першы даследчык беларускай парэміялогіі. Зборнік «Тысяча восемсот польскіх прыказак» (1618).

Тэма 12. Развіццё сістэматычнай збіральніцкай і даследчай працы ў пачатку 19 ст.

Узнікненне ў канцы 18 ст. у Рэчы Паспалітай навуковай цікавасці да народнай культуры. Першыя даследчыкі на Беларусі 18 ст., якія спрабавалі асэнсаваць гістарычнае развіццё беларускага краю і культуры беларусаў: А. Нарушэвіч, Ю. Нямцэвіч, Я. Патоцкі, С. Богуш-Сестранцэвіч, Г. Калантай. Дзейнасць Варшаўскага таварыства сяброў навук — першай Акадэміі навук Польшчы. Віленскі універсітэт – старэйшая навучальная установа былога Вялікага княства Літоўскага. Пашырэнне асветы на тэрыторыю Беларусі і Літвы. Праблема народнай культуры ў дзейнасці Віленскага універсітэта. Публікацыі даследаванняў па беларускай народнай культуры ў перыядычных выданнях. Узрастанне цікавасці да Беларусі і яе духоўнай культуры польскіх і рускіх навуковых колаў і грамадскасці пасля паўстання 1830-1831 гг. А.Міцкевіч пра беларускі фальклор, мову, яе гістарычную ролю ў Вялікім княстве Літоўскім.

Тэма 13. Збіранне і вывучэнне беларускага фальклору беларускімі і польскімі дзеячамі культуры ў сярэдзіне 19 ст.

Роля даследчыкаў-ураджэнцаў Беларусі ў фарміраванні беларускай фалькларыстыкі як самастойнай навуковай дысцыпліны (З. Даленга-Хадакоўскі, Я. Баршчэўскі, Л. Галамбёўскі, Р. Зянькевіч, А. Рыпінскі, У. Сыракомля, Я. і К. Тышкевічы, Я.Чачот і інш.).

З. Даленга-Хадакоўскі – піянер славяназнаўства, збіральнік і даследчык беларускага, рускага, украінскага, польскага фальклору. Праграма комплекснага вывучэння культуры славян. Значэнне міфалогіі ў даследаванні традыцыйнай культуры славян. Архівы З. Даленга-Хадакоўскага. Я. Баршчэўскі – аўтар твора «Шляхціц Завальня або

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Беларусь у яе фантастычных казках і апавяданнях» (1853). Я. Чачот і яго выданне беларускіх народных песень «Вясковыя песні з-над Нёмана і Дзвіны» (1837-46). А. Рыпінскі. Фальклорны матэрыял у яго працы «Беларусь» (1840). Я.Тышкевіч – краязнаўца, археолаг, грамадскі дзеяч, даследчык народнай культуры. Вусна-паэтычныя творы ў яго працы «Апісанне Барысаўскага павета» (1847). «Народныя песні пінскага люду» Р. Зянькевіча (1851). Характар публікацый гэтага перыяду: літаратурная пераапрацоўка, пераклад на польскую або рускую мовы. Белетрызаваныя нарысы як асноўная форма фальклярыстычных даследаванняў. П. Шпілеўскі – публіцыст, даследчык міфалогіі і фальклору: «Беларускія паданні» (1846-1852), «Даследаванне аб ваўкалаках на падставе беларускіх павер'яў» (1853), «Падарожжа па Палессі і беларускім краі» (1853-1855).

Тэма 14. Навукова-арганізацыйная дзейнасць Рускага геаграфічнага таварыства

Сацыяльныя ўмовы развіцця беларускай фальклярыстыкі 1860-х гадоў. Навуковая дзейнасць Рускага геаграфічнага таварыства: пачатак прафесійнага фальклорна-этнаграфічнага даследавання Беларусі. Публікацыя на старонках перыядычных выданняў РГТ класічных даследаванняў па беларускаму фальклору. Прграма для збору этнаграфічна-фальклорных матэрыялаў (1847). Стварэнне ў 1866 г. Паўночна-Заходняга аддзела РГТ. Мэтанакіраваны характар заняткаў па фальклярыстыцы і этнаграфіі.

РЭПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 15. Фальклорна-этнаграфічныя зборнікі 2-й палавіны 19 - пачатку 20 ст.

З'яўленне фальклярыстычных зборнікаў, якія змяшчалі розныя віды і жанры народнай творчасці. Фарміраванне навуковага паняцця каляндарна-абрадавага фальклору. Разгортванне сістэматычнай працы па зборы фальклору і этнаграфічных матэрыялаў на падставе спецыяльнай праграмы («Просьбы») П.Шэйна (1867, шмат разоў перавыдавалася). «Беларускія народныя песні» (1873) і «Матэрыялы для вывучэння побыту і мовы рускага насельніцтва Паўночна-Заходняга краю» (т. 1—3, 1887—1902) П. Шэйна.

І. Насовіч – фальклярыст і лінгвіст. «Зборнік беларускіх прыказак» (1867) і «Беларускія песні» (1873) І.Насовіча. П. Бяссонаў – славяназнаўца і фальклярыст. ―Беларускія песні" (1871) П. Бяссонава. «Беларускае вяселле і вясельныя песні» (1888) і «Песні пінчукоў» (1895) М. Доўнар-Запольскага. «Смаленскі этнаграфічны зборнік» У. Дабравольскага (ч. 1-4, 1891-1903). «Простанародныя прыкметы і павер'і...» (1897), «Нячысцікі...» (1907) і «Беларускія песні-частушкі» (1911) М. Нікіфароўскага. «Люд беларускі...» М.Федароўскага (т. 1-8, 1881-1997). «Матэрыялы ддя вывучэння творчасці і побыту беларусаў» Я. Ляцкага (1898). Тэарэтычная праца па беларускай фальклярыстыцы «Беларуская этнаграфія» рускага даследчыка А. Пыпіна (1887). Е. Раманаў – аўтар фундаментальнага шматтомнага выдання па

фальклору «Беларускі зборнік» (вып. 1—9, 1885—1912). Значэнне дзейнасці Е. Раманава для вывучэння культуры і гісторыі беларускага народа. Зборнік А. Сержпутоўскага «Казкі і апавяданні беларусаў-палешукоў» (1911). Інфарматары-казачнікі А. Сержпутоўскага. Я. Карскі – заснавальнік беларускага мовазнаўства. Даследаванне жанраў беларускага фальклору ў фундаментальнай працы Я. Карскага «Беларусы» (Т. 3, вып. 1, 1916).

Частка IV. Станаўленне і развіццё беларускай фалькларыстыкі ў 1920-1950-я гг.

Тэма 16. Вывучэнне фальклору ў навуковых установах БССР у 1920-30-я гг.

Значэнне дзейнасці шматгаліновай навукова-даследчай установы БССР – Інстытута беларускай культуры. Стварэнне ў 1924 г. пры Інбелкульце Цэнтральнага бюро краязнаўства, у 1927 г. – фальклорнай камісіі пры кафедры этнаграфіі Беларусі. Стварэнне ў 1929 г. Акадэміі навук Беларусі і сектара этнаграфіі і фальклору пры Інстытуце гісторыі. Яго вялікая роля ў развіцці беларускай фалькларыстыкі. Тэарэтычныя даследаванні М. Нікольскага «Міфалогія і абрадавасць валачобных песень» (1931) і «Жывёлы ў звычаях, абрадах і вераваннях беларускага сялянства» (1933). Выданне Р. Шырмы «Беларускія народныя песні» (1929). Ідэалагічны ціск на змест збіральніцкай і навуковай дзейнасці фалькларыстаў у 30-я гг. XX ст. Знішчэнне фальклорнага архіва АН Беларусі ў час вайны.

Тэма 17. Характар фалькларыстычных даследаванняў ва ўмовах ідэалагічнага дыктату

Захаваўшы ў першае паслякастрычніцкае дзесяцігоддзе разнастайнасць кірункаў і метадаў, фалькларыстыка тым самым захавала здольнасць да творчага развіцця. Пасля 1929 г. вывучэнне фальклору ў СССР паступова на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў скоўваецца ідэалагічным дыктатам. А сам фальклор трактуецца як сродак улады ў падпарадкаванні асобных сацыяльных класаў і грамадства ў цэлым татальнай ідэалагізацыі. У 1930-я гг. нанесены моцны ўдар па традыцыйная сялянскай культуры, разбуранай у выніку калектывізацыі рэпрэсій у адносінах да кулакоў, прымусовага высялення вялікай колькасці сялянскіх сямей – носьбітаў народнай традыцыі.

Метадалогія вывучэння вуснай народнай творчасці зводзіцца да марксісцка-ленінскага (класавага, сацыялагічнага) метаду. 1940-я гг. – барацьба з ―буржуазным касмапалітызмам”. Абагульняючая праца па гістарыяграфіі фалькларыстыкі М.К. Азадоўскага ―Гісторыя рускай фалькларыстыкі” (1958).

Тэма 18. “Савецкі фальклор”: жанры, тэмы, ідэі

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Трактоўка мастацкага метаду фальклору: сацыялістычны рэалізм і рэвалюцыйны рамантызм як вышэйшыя мастацкія каштоўнасці савецкай эстэтыкі. Народнасць фальклору як пралетарска-сялянская творчасць. Ігнараванне жанраў, створаных –эксплуататарскімі" і –лакейска-мяшчанскімі" элементамі (авантурная казка, жорсткі раманс, прыпеўка). Атэізм як ідэалагічная ўстаноўка. Антырэлігійныя і –антыпапоўскія" песні, казкі і прыказкі. Цэнзураванне твораў фальклору, якія захавалі традыцыйныя міфапаэтычныя ўяўленні. Вобразы натхняльнікаў рэвалюцыі, народных мсціўцаў і змагароў. Услаўленне Леніна, Сталіна, Чапаева, Кірава. Аўтарскія фальсіфікацыі іператэкстоўкі. Тэарэтычныя працы Ю.М. Сакалова.

Тэма 19. Вывучэнне фальклору ў кантэксце літаратуразнаўства.

Тэндэнцыя да збліжэння фалькларыстыкі з літаратуразнаўствам, якая адзначылася яшчэ ў 1930-ягг., мела пазітыўныя вынікі. Распрацоўка і рэалізацыя філалагічных прынцыпаў выдання тэкстаў народнай паэзіі. Грунтоўнае філалагічнае вывучэнне помнікаў народнай паэзіі, заснаванае на пынцыпах іх жанравай спецыфікі і на ўліку такіх прыкмет як вуснасць, традыцыйнасць, варыятыўнасць, калектыўнасць, ананімнасць. Працы А.С. Фядосіка, Г.А. Барташэвіч, А.С. Ліса, Л.М. Салавей, Г.А. Пятроўскай, А.І. Гурскага. Аднак вывучэнне фальклору з літаратуразнаўчых пазіцый мела і негатыўныя наступствы. Былі выведзены з прадметнага поля фалькларыстыкі значныя пласты матэрыялу, ідэя сінкрэтызму народнай культуры (злітнасць, нерасчлянёнасць функцый) часткова страціла свой сэнс. Неразуменне прынцыповай нераўназначнасці славеснага фальклору і літаратуры – сутнаснай, функцыянальнай, структурнай, - выклікала пэўнае ігнараванне архаічнага фальклору і вяло да аднабаковай карціны жанравага поля фальклору.

Частка V. Развіццё беларускай фалькларыстыкі ў 1960-1990-я гг.

Тэма 20. Этналігвістыка: гісторыя ўзнікнення. Этналінгвістычнае вывучэнне фальклору

Этналінгвістыка як навуковы кірунак на мяжы лінгвістыкі, этналогіі і фалькларыстыкі. Узнікненне ў пачатку 20 ст. у ЗША. Тэарытычныя палажэнні сфарміраваны ў працах В. Гумбальдта, Б. Маліноўскага, Дзюркгейма, Ф. Бааса. Савецкая (расійская) этналінгвістыка прадстаўлена пераважна школай М. Талстога. олингвистика представлена преимущественно школой Н.И. Толстого. Асноўныя палажэнні гэтай школы – перанос лінгвістычных метадаў на даследаванні народнай культуры славян у спалучэнні з акцэнтам на гітсарычны (дыяхранічны) і генетычны аспект даследаванняў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Архаічныя пласты народнай культуры як самастойны аб’ект навуковага даследавання ўпершыню разглядаюцца ў працах Маскоўска-Тартускай школы па другасных мадэлюючых сістэмах ў канцы 1960-х – пачатку 1970-х гг. У пачатку 1980-х гг. балта-славянская духоўная культура робіцца аб’ектам вывучэння навукоўцаў Маскоўскага Інстытута славяназнаўства (Інстытута славяназнаўства і балканістыкі) АН СССР. Фундаментальныя працы Маскоўска-Тартускай семіятычнай школы (Ю. Лотман, У. Тапароў, Вяч. Іванаў ды інш.), Маскоўскай этналінгвістычнай школы М. і С. Талстых (Т. Агапкіна, В. Бялова, А. Тапаркоў ды інш.), створаныя ў 1960-1990-х гг., як метадалагічны арыенцір для беларускіх даследчыкаў архаічнай народнай культуры.

Тэма 21. Шматтомнае навуковае выданне БНТ ІМЭФ АН БССР

Стварэнне ў 1957 г. Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН Беларусі – навуковага цэнтра ў галіне фалькларыстыкі. Шматтомнае выданне зводу беларускай народнай творчасці БНТ з 1970 да 2000 г. склала 45 тамоў. Прынцыпы выдання зводу і структура тамоў. Гісторыка-тэарэтычнае вывучэнне жанраў і відаў славянскага фальклору: замоў, дзіцячага фальклору, веснавой паэзіі, казак, сямейна-абрадавай паэзіі, народнай сатыры, каляндарна-абрадавай паэзіі, пазаабрадавай лірыкі, баладных песень і інш. Перавыданне БНТ (новая серыя).

Тэма 22. Даследаванні жыцця і дзейнасці збіральнікаў беларускага фальклору

Даследаванні жыцця і дзейнасці збіральнікаў беларускай народнай паэтычнай творчасці: «М.Я. Нікіфароўскі» В. Бандарчыка і І. Чыгрынава (1960), «Е.Р. Раманаў» В. Бандарчыка (1961), «А.Я. Багдановіч» Ю. Пшыркова, «А.К. Сержпутоўскі» В. Бандарчыка і А. Фядосіка (абедзве 1966), «Міхал Федароўскі» Я. Саламевіча, «П.В. Шэйн» М. Новікава (абедзве 1972), «Не пагасла зорка: Жыццёвы і творчы шлях М. А. Янчука» Г. Пятроўскай (1987), «З любоўю да народа: З жыцця і фальклорна-этнаграфічнай дзейнасці Дз.Г. Булгакоўскага і П.П. Дземідовіча» А.Гурскага (1989), «Збіральнікі» У. Васілевіча, «З душой славяніна: Жыццё і дзейнасць З. Я. Даленгі-Хадакоўскага» А. Аксамітава і Л. Малаш (абедзве 1991), «Святло далёкай зоркі» У. Касько (1997) «Бяссонаў і Беларусь. Пошукі і знаходкі» В.І. Скідана (2008), «Пётр Аляксеевіч Бяссонаў: славяназнаўца і фалькларыст» А.А. Гулак (2008) і інш. Неабходнасць уліку сацыяльна-гістарычнага кантэксту для разумення значэння прац збіральнікаў беларускага фальклору.

Тэма 23. Гісторыка-тэарэтычнае вывучэнне беларускага фальклору

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Гісторыка-тэарэтычнае вывучэнне жанраў і відаў беларускага фальклору: замоў, дзіцячага фальклору, веснавой паэзіі (Г. Барташэвіч), фальклорнай прозы (Л. Бараг, К. Кабашнікаў, І. Крук, А. Цітавец), сямейна-абрадавай паэзіі, народнай сатыры (А. Фядосік, Л. Малаш, В. Захарава, У. Сысоў), каляндарна-абрадавай паэзіі (А. Ліс, Р. Кавалёва), пазаабрадавай лірыкі (В. Цішчанка, А. Гурскі, У. Васілевіч, Г. Пятроўская), баладных песень (Л. Салавей) і інш.

Рост цікавасці да міфапаэтычнай народнай спадчыны ў 1990-я – пачатку 2000-х гг. Працы па міфалогіі У. Васілевіча, А. Ненадаўца, І. Казаковай, Т. Шамякінай. Этнасеміятычныя даследаванні Т. Валодзінай, Л. Дучыц, Э. Зайкоўскага, Р. Кавалёвай, У. Лобача, С. Санько, І. Швед.

Частка VI. Сучасная заходнееўрапейская фальклารыстыка

Тэмы 24-30. Нарадазнаўства ў замежных славянскіх народаў у канцы 18 – першай палавіне 19 ст. Гістрарыяграфія і фальклларыстыка заходніх і паўднёвых славяну другой палавіне 19 – пачатку 20 ст. Вывучэнне народнай культуры ў славянскіх сацыялістычных краінах (сярэдзіна 20 ст.). Балгарская славістыка і фальклларыстыка. Польская славістыка і фальклларыстыка. Развіццё нарадазнаўства ў Югаславіі. Чэшская і славацкая навука пра народную культуру. Філасофскія тэорыі міфапаэтычнай творчасці: нямецкая псіхалагічная школа, сацыялагічная школа, функцыянальная тэорыя.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ІНФАРМАЦЫЙНАЯ ЧАСТКА

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў

Адзнака	Паказальнікі адзнакі
1 (адзін)	Веданне студэнтам асобных фактаў, з'яў і тэрмінаў вывучаемай дысцыпліны.
2 (два)	Устойлівая фіксацыя ў памяці студэнта асобных фактаў, з'яў і тэрмінаў вывучаемай дысцыпліны.
3 (тры)	Аднаўленне студэнтам часткі праграмнага матэрыялу па памяці. Ізаляванасць ведаў па асобных тэмах, персаналіях, крыніцах.
4 (чатыры)	Недастаткова сістэмнае ўсведамленне студэнтам вывучаемай дысцыпліны (сацыяльна-гістарычных працэсаў, персаналій, фактараў уплыву на іх развіццё і інш.). Веданне навуковай і даведачнай літаратуры па гісторыі фалькларыстыкі.
5 (пяць)	Усведамленне большай часткі праграмнага вучэбнага матэрыялу (апісанне аб'ектаў вывучэння з тлумачэннем момантаў пераемнасці і ўзаемаўплываў), веданне перыядызацыі гісторыі беларускай фалькларыстыкі. Наяўнасць неістотных памылак.
6 (шэсць)	Сістэмнае ўсведамленне большай часткі праграмнага вучэбнага матэрыялу. Веданне асноўнай навуковай літаратуры па дысцыпліне. Наяўнасць неістотных памылак.
7 (сем)	Поўныя, трывалыя веды. Разгорнутае апісанне і тлумачэнне аб'ектаў вывучэння, раскрыццё сутнасці з'яў і фармуліроўка вывадаў. Уменне аналізаваць помнікі гісторыі фалькларыстыкі з улікам набытых ведаў. Наяўнасць адзінкавых неістотных памылак.
8 (восем)	Поўныя, трывалыя, глыбокія веды. Свабоднае аперыраванне вучэбным матэрыялам дысцыпліны. Раскрыццё сутнасці тэарэтычных пытанняў, пацверджанне аргументамі і фактамі. Веданне асноўнай і дадатковай літаратуры па дысцыпліне. Наяўнасць адзінкавых неістотных памылак.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Адзнака	Паказальнікі адзнакі
9 (дзевяць)	Сістэмнае веданне студэнтам сацыяльна-гістарычных перадумоў ўзнікнення навукі аб фальклоры, ролю пэўных дзеячоў, навуковых і грамадскіх устаноў у яе фарміраванні. Раскрыццё сутнасці тэарэтычных пытанняў, пацверджанне аргументамі і фактамі. Уменне аналізаваць з'явы традыцыйнай духоўнай культуры з улікам набытых ведаў, карыстацца навуковай літаратурай па пытаннях гісторыі фалькларыстыкі і звязаных з ёй дысцыплін. Наяўнасць адзінкавых неістотных памылак.
10 (дзесяць)	Глыбокае асэнсаванне вывучаных з'яў гісторыі навукі. Разуменне студэнтам агульнатэарэтычных пытанняў беларускай фалькларыстыкі, актуальных праблем навукі. Уменне прымяняць свае веды ў кантэксце прафесійнай дзейнасці, аналізаваць з'явы традыцыйнай духоўнай культуры з улікам набытых ведаў, карыстацца навуковай літаратурай па пытаннях гісторыі фалькларыстыкі і звязаных з ёй дысцыплін.

Пералік рэкамендуемых сродкаў дыягностыкі

- ✓ падрыхтоўка пісьмовых кантрольных работ (заданняў);
- ✓ напісанне рэфератаў па асобных раздзелах дысцыпліны;
- ✓ напісанне дакладаў на навуковыя канферэнцыі па асобных тэмах дысцыпліны;
- ✓ выступленні студэнтаў на семінарах па распрацаваных імі тэмах;
- ✓ вуснае апытанне студэнтаў падчас заняткаў;
- ✓ пісьмовы экзамен, вусны экзамен.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Літаратура

Асноўная

1. *Беларуская* фалькларыстыка: Збіранне і даследаванне народнай творчасці ў 60-х гадах XIX – пачатку XX ст. / Аўт. Г. А. Пятроўская, І. К. Цішчанка, У. А. Васілевіч і інш. Пад рэд А. С. Фядосіка. – Мн.: Навука і тэхніка, 1989. – 332 с.
2. *Беларускі* фальклор: энцыклапедыя: у 2 т. / рэдкал.: Г.П.Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мн.: Бел. энцыкл., 2005–2006. –
3. *Беларусы*: у 12 т. / Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору. – Мінск: Бел. навука, 1995. – Т. 3: Гісторыя этналагічнага вучэння / В. К. Бандарчык [і інш.]. — 1999.— 365 с.
4. *Васілевіч*, У. А. Збіральнікі. / У. А. Васілевіч. – Мн.: Навука і тэхніка, 1991. – 189 с.
5. *Каханоўскі,* Г.А. Беларуская фалькларыстыка : эпоха феадалізму / Г.А.Каханоўскі, Л.А.Малаш, К.А.Цвірка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1989. –
6. *Цішчанка*, І. К. Да народных вытокаў: Збіранне і вывучэнне беларускага фальклору ў 50-60-я гады XIX ст. / І. К.Цішчанка. – Мн.: Навука і тэхніка, 1986. – 248 с.
7. *Фядосік*, А. С. Беларуская савецкая фалькларыстыка / А.С.Фядосік. – Мінск : Навука і тэхніка, 1987. –

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Дадатковая

1. *Беларускія* народныя песні. Са зборнікаў П. Шэйна. Склад. К. Кабашнікаў. – Мн. : Дзяржвыд. БССР, 1962. – 429 с.
2. *Богданович*, А. Е. Пережитки древнего миросозерцания у белорусов. Этнографический очерк / А. Е. Богданович. – Гродна: Губ типография, 1895. – 186 с.
3. *Гілевіч*, Н. С. З клопатам пра песні народа / Н. С. Гілевіч. – Мн. : Выд.

БДУ, 1970. – 160 с.

4. *Гулак*, А.А. Пётр Аляксеевіч Бяссонаў: славяназнаўца і фалькларыст / А.А. Гулак. – Мінск : Паркус плюс, 2008. – 110 с.
5. *Живописная* Россия: Отечество наше в его зем., ист., плем., экон. и быт. значении: Литов. и Белорус. Полесье: Репринт. воспроизведение изд. 1882 г. – Мінск : БелЭн, 1993. – 550 с.
6. *Земцовский*, И.И. Искатели песен / И. И. Земцовский. – Л. : Музыка, 1967. – 110 с.
7. *Казакова, І.В.* Беларускі фальклор: вучэб. дапам. / І.В.Казакова. – Мінск : Выд. цэнтр БДУ, 2007. – 309 с.
8. *Карскі*, Я.Ф. Беларусы / Яўхім Карскі. – Мінск : МГА "Бел. кнігазбор", 2001. – 637 с. (Беларускі кнігазбор. Серыя 2, Гісторыка-літаратурныя помнікі).
9. *Каханоўскі*, Г.А., Каханоўскі, А.Г.: Руплівец нашай старасветчыны: Яўстах Тышкевіч / Г.А.Каханоўскі, А. Г.Каханоўскі. – Мінск.: Навука і тэхніка, 1992. – 63 с. (Нашы славутыя землякі).
10. *Романов*, Е.Р. З гісторыка-археалагічнай спадчыны : выбраныя творы / Е.Р.Раманаў. – Магілёў : МДУ, 2006. – 237 с.
11. *Рыгор* Шырма / Склад. В.Дз. Ліцвінка. – Мінск : Беларусь, 1990. –
12. *Саламевіч*, І. У. Міхал Федароўскі / Янка Саламевіч. – Мн. : Выш. шк., 1972.
13. *Скідан*, В. І. Бяссонаў і Беларусь. Пошукі і знаходкі / Васіль Скідан. – Мн. : Звезды Гор, 2008. – 90 с.
14. *Фальклор* у запісах Яна Чачота і братоў Тышкевічаў / [Уклад., сістэмат. тэкстаў і камент. В.І. Скідана, А.М. Хрушчовай. – Мінск : Бел. навука, 1997. – 342 с. – (Беларуская народная творчасць).
15. *Федароўскі*, М. Люд беларускі. Вяселле. / М. Федароўскі. - Уклад., прадм. і пер. з польскай мовы І.У. Саламевіча. – Мінск : Полымя, 1991. – 142 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

16. *Фядосік*, А. С. Ілюзорнасць і сапраўднасць: «Белыя плямы» ў гісторыі фалькларыстыкі 20—30-х гг. / А.С. Фядосік. – Мінск : 1991, –

17. *Г.І. Цітовіч* ва успамінах сучаснікаў : Зборнік / Музыч. тав-ва БССР. – Мінск : 1990. – (Выдатныя дзеячы беларускай музычнай культуры).

18. *Цыхун*, А. П. Акадэмік з вёскі Лаша Я.Ф.Карскі : Краязн.-біягр. нарыс / А.П.Цыхун. – Гродна, 1992.

19. *Швед*, І. А. Уводзіны ў фалькларыстыку : вучэбна-метадычны дапаможнік : у 2 ч. / І. А. Швед ; Брэсцкі дзярж. ун-т імя А. С Пушкіна. – Брэст : БрДУ. 2009. – Ч. 1. – 92 с.

20. *Шлюбскі*, А. Этнаграфічная дзейнасць Дабравольскага / Ал. Шлюбскі. – Мінск : 1928. –

21. *Шырма*, Р. Р. (1892—1978). Песня – душа народа : публіцыстыка, фальклор, музыка, літ. / Рыгор Шырма. – Мінск : Маст. літ., 1976. –

22. *Ягич*, В. История славянской филологии / И. В. Ягич. – Репр. изд. – М.: Индрик, 2003. – 960 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ